

توسعه شبکه ملی آمار با رعایت محرمانگی و حفظ امنیت داده‌ها و اطلاعات با بهره‌گیری از فناوری‌های نوین اطلاعات و ارتباطات

میزان مطلوبیت آمارهای تولید شده نزد کاربران به عوامل مختلفی بستگی دارد. یکی از عوامل مهم مرتبط با میزان مطلوبیت تولیدات، زمان ارائه و چگونگی انتشار و اطلاع‌رسانی آن‌ها است. به همین منظور توسعه شبکه ملی آمار و مدیریت انتشار آمارهای رسمی جهت اطلاع‌رسانی جامع و مؤثر از جمله اهداف مرکز آمار ایران است که در قانون و نیز مأموریت این مرکز تصریح شده است. فعالیت‌های انجام شده در این خصوص عبارتند از:

توسعه و نگهداشت سیستم مدیریت امنیت اطلاعات (ISMS)¹

نظام مدیریت امنیت اطلاعات در مرکز آمار ایران با هدف صیانت از دارایی‌های سازمان شامل داده‌ها، نرم‌افزارها و سخت‌افزارها در مقابل هرگونه تهدید اعم از دسترسی غیرمجاز به اطلاعات، خطرات ناشی از محیط، خطرات ایجاد شده از سوی کاربران و ... است. سه عنصر اساسی مدیریت امنیت اطلاعات عبارتند از:

- محرمانگی اطلاعات: اطمینان از اینکه فقط افراد مجاز به اطلاعات دسترسی دارند
- یکپارچگی اطلاعات: اطمینان از صحت اطلاعات، جلوگیری از اعمال تغییرات روی داده‌ها
- در دسترس بودن: اطمینان از اینکه کاربران مجاز در زمان‌های مورد نیاز به اطلاعات دسترسی دارند.

استقرار نظام مدیریت امنیت اطلاعات بر اساس استاندارد ایزو ۲۷۰۰۱، از سال ۱۳۹۰ آغاز شد و در ادامه فعالیت‌های سال‌های گذشته، اقدامات زیر در سال ۱۳۹۷ انجام پذیرفت:

- اخذ گواهینامه ملی نظام مدیریت امنیت اطلاعات
- بازنگری و اصلاح روش‌های پایه و اجرایی و سوابق نظام مدیریت امنیت اطلاعات
- تعیین مسئولین استقرار روش‌های اجرایی و ابلاغ روش‌ها از طرف مدیر امنیت اطلاعات
- بروزرسانی سیستم مستندات نظام مدیریت امنیت اطلاعات
- بازنگری لیست دارایی‌های اطلاعاتی، ارزشگذاری دارایی‌ها و ارزیابی ریسک در نرم‌افزار مدیریت امنیت اطلاعات ایمن‌یار

¹ Information Security Management System

- ادامه جلسات تشکیلات امنیت مرکز شامل شورای راهبردی امنیت، کمیته اجرایی، کارگروه‌های مدیریت تغییرات، پشتیبانی حوادث و ممیزی امنیت اطلاعات.

ارتقا، توسعه و نگهداری زیرساخت‌های نرم‌افزاری، ارتباطی و امنیتی

سامانه یکپارچه جمع‌آوری الکترونیکی داده‌ها (سیجاد)

سامانه یکپارچه جمع‌آوری الکترونیکی داده‌ها (سیجاد)، بستری مناسب جهت ارتقای سطح فناوری اطلاعات در مرکز به وجود آمده است و هدف آن استفاده از ابزارهای الکترونیکی سخت‌افزاری و نرم‌افزاری به منظور جمع‌آوری داده‌ها و در اختیار داشتن ابزار نرم‌افزاری با یک الگوی جامع، جهت جوابگویی به تمام طرح‌های متنوع و نیز سرشماری‌ها می‌باشد. مزایای این سامانه برای مرکز:

- عدم نیاز به مصرف کاغذ و چاپ انبوه پرسشنامه‌ها و استفاده از ابزار سخت‌افزاری تبلت به عنوان جایگزین پرسشنامه در طرح‌های مختلف

- حذف ابزارهای متعدد و پراکنده نرم‌افزاری مختلف و به‌کارگیری یک بستر نرم‌افزاری واحد

- ارتقای کیفیت داده‌ها و کاهش زمان انتشار نتایج.

اهم فعالیت‌های مرکز آمار ایران در حوزه زیرساخت نرم‌افزاری جمع‌آوری داده‌های طرح‌های آماری در سال ۹۷ عبارتند از:

- توسعه و نگهداشت سیستم

- بررسی و تحلیل سیستم موجود.

تدوین برنامه جامع توسعه مرکز فناوری اطلاعات با رویکرد معماری سازمانی

با گسترش روزافزون فناوری اطلاعات و پوشش ابعاد مختلف کسب و کار توسط این فناوری و نیاز به تولید سامانه‌های مختلف، بانک‌های اطلاعاتی، زیرساخت‌های سخت‌افزاری و ارتباطی و اهمیت یافتن موضوعاتی مانند: امنیت اطلاعات، لزوم تغییر شیوه مدیریت فناوری اطلاعات به شیوه‌های نوین ضروری است. بدین منظور لازم است نقشه راه ابعاد مختلف فناوری اطلاعات همراستا با کسب و کار طراحی، پیاده‌سازی و مدیریت گردد تا سازمان از پتانسیل بالای این فناوری بهره‌برده و در عین حال پیچیدگی‌های زیاد این فناوری به مانعی برای کسب و کار تبدیل نشود.

معماری سازمانی شیوه نوینی برای این منظور است که با کمک آن ضمن بررسی وضع موجود و مدل‌سازی وضع مطلوب، برنامه‌گذار طراحی و پیاده‌شده و تحت نظارت قرار می‌گیرد. در این راستا پروژه تدوین برنامه راهبردی فناوری اطلاعات و ارتباطات مرکز آمار ایران مبتنی بر معماری سازمانی در مرکز فاوا تعریف شده که شامل فعالیت‌های زیر طی سال‌های ۹۷ و ۹۸ است:

- تحلیل ذینفعان

- تعیین چشم‌انداز و محدوده

- برنامه‌ریزی پروژه
- مدل‌سازی وضع موجود
- تحلیل نیازمندی‌های معماری
- شناسایی فرصت‌های توسعه
- تدوین سیاست‌های فاوا
- طراحی وضع مطلوب
- برنامه‌ریزی انتقال
- طراحی ساختار مطلوب مرکز فناوری اطلاعات و ارتباطات

مدیریت و توسعه خدمات دولت الکترونیک در مرکز آمار ایران

در راستای اجرای آیین‌نامه توسعه خدمات الکترونیکی، مصوب شورای عالی اداری و ضوابط فنی اجرایی توسعه خدمات دولت الکترونیک، مصوب شورای فناوری اطلاعات، اقدامات زیر در سال ۱۳۹۷ توسط مرکز آمار ایران صورت گرفته است:

- ایجاد ساختار مناسب راهبردی و اجرای خدمات دولت الکترونیک (تشکیل کمیته کارشناسی توسعه دولت الکترونیک)
- بازنگری شناسنامه خدمات مرکز
- درج نظرسنجی‌های مختلف در هر یک از صفحات خدمات مرکز
- توسعه استانداردسازی درگاه ملی آمار
- استقرار میز خدمت حضوری (در واحد اطلاع‌رسانی آماری) و الکترونیکی (در درگاه ملی آمار)
- مدیریت تالارهای گفتگوی طرح‌های آماری
- مدیریت سامانه دریافت پرسش، انتقاد، پیشنهاد و شکایت
- مدیریت کاربری سامانه دانا
- مدیریت سامانه پیامکی
- مدیریت سامانه ارتباط استانی
- توسعه فروشگاه اینترنتی
- توسعه ارائه خدمات آماری از طریق گوشی‌های هوشمند

همچنین با توجه به این که یکی از برنامه‌های نقشه راه اصلاح نظام اداری، توسعه دولت الکترونیک و هوشمندسازی اداری است، برای پایش، سنجش و ارزیابی آن در دستگاه‌های دولتی، جایزه دولت الکترونیک توسط سازمان امور اداری و استخدامی کشور طراحی و در سال‌های ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷ اجرا شد. مرکز آمار ایران نیز در هر دوره در بخش تکلیفی جایزه مذکور شرکت نمود.